

Ontwerp Regionaal Risicoprofiel 2023

Zienswijzen van gemeenten & partners

Nr.	Gemeente	Zienswijze	Verwerking RRP 2023
1	Amersfoort	De raad van Amersfoort heeft als zienswijze dat de VRU in het beleidsplan 2024-2027 aantoonbaar aandacht moet geven aan het thema 'duurzaamheid', bij voorkeur door deel te nemen aan de CO2-prestatieladder en door Maatschappelijk Verantwoord Inkopen in het inkoopbeleid te verankeren en te koppelen aan duurzame prestatie-indicatoren.	Leidt niet tot aanpassing tekst.
2	Baarn	Wij beoordelen het Ontwerp-regionaal risicoprofiel Veiligheidsregio Utrecht als volledig en correct en geven aan geen aanvullende risico's binnen de VRU aan te willen laten merken.	Leidt niet tot aanpassing tekst.
3	Bunnik	Wij kunnen instemmen met het voorliggende ontwerp-regionaal risicoprofiel 2023. Het ontwerp-regionaal risicoprofiel 2023 'Veiligheid in samenspel' geeft ook voor de gemeente Bunnik een informatief overzicht van de veiligheidsrisico's die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden. De capaciteitsanalyse bij het RRP 2023 toont scenario's waarbij sprake kan zijn van uitputting van mensen en middelen. Deze veranderingen in het risicobeeld kunnen ertoe leiden dat op de Veiligheidsregio Utrecht in meer scenario's een beroep wordt gedaan. Overigens is het ons inziens niet noodzakelijk dat de VRU in alle scenario's zelf expertise en activiteiten hoeft te ontwikkelen. Er kan immers, ook door de Veiligheidsregio, een beroep worden gedaan op andere partners binnen of buiten het veiligheidsdomein. Deze uitdaging zien wij graag betrokken worden bij de ontwikkeling van het nieuwe beleidsplan voor de VRU voor de periode 2024-2027.	Leidt niet tot aanpassing tekst.
4	Bunschoten	[geen zienswijze]	n.v.t.
5	De Bilt	Onze gemeenteraad heeft met belangstelling kennisgenomen van het RRP. Het RRP is ons inziens een belangrijke bouwsteen voor het te formuleren 'Beleidsplan 2024 – 2027'. Wij hebben waardering voor de geleverde inspanningen. De nieuwe inventarisatie toont aan dat de veiligheidsregio in staat is de actuele en belanghebbende risico's te duiden. De gemeenteraad spreekt door middel van deze brief haar steun uit voor het door uw bestuur aangeboden RRP.	Leidt niet tot aanpassing tekst.
6	De Ronde Venen	Allereerst complimenteren wij u voor de gedegen en uitvoerige analyse en totstandkoming van het RRP. Dit geeft een overzichtelijk beeld van de veiligheidsrisico's en wat er (menselijkerwijs gesproken) de komende jaren te voorzien/te verwachten valt. Daarnaast kan de gemeenteraad instemmen met de geschetste richtingen die als bouwstenen voor het beleidsplan 2024-2027 gebruikt kunnen worden.	Leidt niet tot aanpassing tekst
7	Eemnes	De raad heeft in de vergadering van 19 december jl. besloten het door uw bestuur aangeboden ontwerp-Regionaal Risicoprofiel (hierna: 'RRP 2023') én het opstellen van het 'Beleidsplan 2024-2027' te steunen maar n.a.v. een unaniem aangenomen amendement ook een zienswijze in te dienen.	Leidt niet tot aanpassing tekst
8	Houten	De raad heeft besloten om in te stemmen met het ontwerp regionaal risicoprofiel VRU waarop het nieuwe beleidsplan kan worden opgesteld.	Leidt niet tot aanpassing tekst.
9	IJsselstein	Wij delen u mee dat IJsselstein het ontwerp-regionaal risicoprofiel beoordeelt als degelijk en afdoende. Op dit moment zien wij geen wensen ten aanzien van het nieuwe beleidsplan.	Leidt niet tot aanpassing tekst.
10	Leusden	Geen opmerkingen in reactie.	Leidt niet tot aanpassing tekst.
11	Lopik	In de vergadering van 29 november jl. heeft de gemeenteraad besloten zich goed te kunnen vinden in het opgestelde regionaal risicoprofiel. Aanvullend is gesteld dat het onderwerp meerlaagse veiligheid actiever benoemd mag worden, omdat – gezien de toenemende extreme weersvormen – de urgentie hiervan niet genoeg benadrukt kan worden.	Geen gevolgen voor de tekst van het RRP. Meerlaags Veiligheid houdt eerder verband met het Beleidsplan,

			omdat het begrip ziet op interventies.
12	Montfoort	[geen zienswijze]	Leidt niet tot aanpassing tekst.
13	Nieuwegein	De raad heeft besloten om in te stemmen met het ontwerp regionaal risicoprofiel VRU waarop het nieuwe beleidsplan kan worden opgesteld.	Leidt niet tot aanpassing tekst.
14	Oudewater	<p>Allereerst waardeert de gemeenteraad de brede opzet van het risicoprofiel. Het profiel biedt een compleet en gedetailleerd overzicht van de risico's waarmee onze regio de komende jaren te maken kan krijgen. De aansluiting op het Nationaal Veiligheidsprofiel draagt daaraan bij.</p> <p>Duurzaamheid is één van de speerpunten van de gemeente Oudewater. U geeft duidelijk aan dat de energietransitie diverse risico's met zich meebrengt. De gemeenteraad ziet dit onderwerp graag terug als prioriteit in uw beleidsplan. Zowel waar het gaat om de advisering van gemeenten m.b.t. risicobeheersing als het veilig optreden van brandweerpersoneel. Wat risicobeheersing betreft ziet de raad tevens graag aandacht voor het onderwerp arbeidsmigranten. In de gemeente Oudewater, maar ook in omliggende gemeenten, worden grote hoeveelheden arbeidsmigranten gehuisvest. Regelmatig gebeurt dit onder slechte omstandigheden, met name op het gebied van brandveiligheid. De raad ziet graag een actieve rol van de VRU in het erkennen en tegengaan van deze problematiek.</p> <p>In het risicoprofiel wordt niet gesproken over vluchtelingen, asielzoekers en statushouders. De VRU heeft op alle drie deze thema's een rol toebedeeld gekregen. Het is te verwachten dat dit in de toekomst niet anders zal zijn. Zo kan klimaatverandering een katalysator worden voor migratiestromen. De raad ziet in zowel het risicoprofiel als het beleidsplan graag terug welke rol u voor zich ziet op deze thema's.</p>	Leidt niet tot aanpassing tekst.
15	Renswoude	[geen zienswijze]	Leidt niet tot aanpassing tekst.
16	Rhenen	<p>[concept reactie]</p> <p>Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerp Risicoprofiel en bedanken de VRU voor het opstellen hiervan. Wij constateren met u dat de huidige maatschappij steeds vaker met nieuwe soorten crises geconfronteerd wordt. Een goede voorbereiding op nieuwe risico's, dreigingen en rampen wordt daarom nog belangrijker om ook langduriger crises op verantwoorde wijze te kunnen blijven beheersen.</p>	Leidt niet tot aanpassing tekst.
17	Soest	Gemeente Soest staat positief tegenover het ontwerp RRP 2023. Het document is goed opgebouwd en biedt een goed inzicht in de ontwikkelingen en de risico's. Het ontwerp regionaal risicoprofiel 2023 en de mogelijkheid tot inbreng Beleidsplan 2024-2027 hebben wij ook voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft hierover geen zienswijze ingediend.	Leidt niet tot aanpassing tekst.
18	Stichtse Vecht	<p>Gemeente Stichtse Vecht besluit geen zienswijzen kenbaar te maken aan het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht ten aanzien van het Regionaal Risicoprofiel 2023. Gemeente Stichtse Vecht wil de navolgende wensen kenbaar te maken aan het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht ten aanzien van het beleidsplan VRU 2024-2027: 'Het ontwerp-Regionaal Risico Profiel 2023 beschrijft volgens onze raad de juiste type risico's en vormt hiermee een goede basis voor het nieuw op te stellen beleidsplan. Als raad willen we graag aandacht vragen voor de regionale samenwerking met de netbeheerder van onze gemeente. Afgelopen jaar heeft onze gemeente meermalen te kampen gehad met stroomstoringen. Naar alle waarschijnlijkheid kampen meerdere gemeenten met dit probleem. We willen de VRU verzoeken om tezamen met de betreffende netbeheerder(s) beleidsmatig, zowel preventief, reactief als mede communicatief, aandacht te besteden aan de wijze waarop de maatschappelijke onrust en onvrede bij stroomstoringen zoveel mogelijk beperkt kan worden met een juiste taak- en rolverdeling tussen VRU, gemeente en de netbeheerder(s).</p> <p>Daarnaast zien we graag dat de VRU beleidsmatig extra aandacht besteed aan cyber en het maatschappij ontwrichtende karakter. De</p>	Leidt niet tot aanpassing tekst.

		verwachting is dat digitale verstoringen vaker voorkomen. Een storing van een van deze systemen zou kunnen kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting.’	
19	Utrecht	Het RRP geeft wat ons betreft een nagenoeg volledig en gedegen beeld van de bekende veiligheidsrisico’s. Wij kunnen ons vinden in het RRP en herkennen de relevante ontwikkelingen die worden benoemd: klimaatveranderingen, energietransitie, extramuralisatie en vergrijzing, en digitalisering. Ten opzichte van het vorige RRP, toen deze ontwikkeling ook al deels in beeld waren, is er nu meer bekend over bijvoorbeeld aard en omvang en mogelijke gevolgen van deze risico’s. Dit is goed uitgewerkt in het RRP. Wij missen nog wel de gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de opvang van asielzoekers als thema’s in het RRP. Op detailniveau is reeds ambtelijk gereageerd op de inhoud van het RRP.	Leidt niet tot aanpassingen in het RRP, omdat we de scenario’s uitkomen op reeds bekende incidenttypen die al benoemd worden als ontwikkeling in het RRP of onderdeel zijn van de reguliere voorbereiding op crisis.
20	Utrechtse Heuvelrug	[concept reactie] De gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft met belangstelling kennisgenomen van het ‘Ontwerp-regionaal risicoprofiel 2023’ (hierna: RRP). Het RRP is ons inziens een belangrijke bouwsteen voor het te formuleren ‘Beleidsplan 2024 – 2027’. Er is alom waardering voor de geleverde inspanningen. De nieuwe inventarisatie toont aan dat de veiligheidsregio in staat de actuele en belanghebbende risico’s te duiden. De gemeenteraad spreekt door middel van deze brief haar steun uit voor het door uw bestuur aangeboden RRP. Wij willen desondanks van de mogelijkheid gebruik maken uw bestuur enkele aandachtspunten c.q. wensen mee te geven, zowel wat betreft het RRP als het te formuleren ‘Beleidsplan 2024 – 2027’. Het gaat hierbij om het volgende: Het in concept aangeboden RRP 2023 is sterk gebaseerd op het Nationaal Veiligheidsprofiel (NVP) uit 2016. Echter, aan het eind van dit jaar publiceert het RIVM het vernieuwde NVP 2022. Wij willen u vragen de definitieve versie van het RRP 2023 waar nodig aan te passen op de uitkomsten van het NVP 2022 zodat een actueel en passend risicoprofiel voor de nabije toekomst geborgd is.	Leidt niet tot aanpassingen RRP.
21	Veenendaal	Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerp Risicoprofiel en bedanken de VRU voor het opstellen hiervan. Wij constateren met u dat de huidige maatschappij steeds vaker met nieuwe soorten crises geconfronteerd wordt. Wij herkennen ons in de hoofdboodschap van het voorliggende risicoprofiel en zien daarmee ook een veranderende rol van de Veiligheidsregio. Een goede voorbereiding op nieuwe risico’s, dreigingen en rampen wordt daarom nog belangrijker om ook langduriger crises op verantwoorde wijze te kunnen blijven beheersen	Leidt niet tot aanpassingen RRP.
22	Vijfheerenlanden	De raad van Vijfheerenlanden besluit in te stemmen met het ontwerp regionaal risicoprofiel Veiligheidsregio 2023 Utrecht, waarop het nieuwe beleidsplan kan worden opgesteld.	Leidt niet tot aanpassingen RRP.
23	Wijk bij Duurstede	[concept reactie] De gemeenteraad van de gemeente Wijk bij Duurstede heeft met belangstelling kennisgenomen van het ‘Ontwerp-regionaal risicoprofiel 2023’ (hierna: RRP). Het RRP is ons inziens een belangrijke bouwsteen voor het te formuleren ‘Beleidsplan 2024 – 2027’. Er is alom waardering voor de geleverde inspanningen. De nieuwe inventarisatie toont aan dat de veiligheidsregio in staat de actuele en belanghebbende risico’s te duiden. De gemeenteraad spreekt door middel van deze brief haar steun uit voor het door uw bestuur aangeboden RRP. Wij willen desondanks van de mogelijkheid gebruik maken uw bestuur enkele aandachtspunten c.q. wensen mee te geven, zowel wat betreft het RRP als het te formuleren ‘Beleidsplan 2024 – 2027’. Het gaat hierbij om het volgende: <ul style="list-style-type: none"> • Het in concept aangeboden RRP 2023 is sterk gebaseerd op het Nationaal Veiligheidsprofiel (NVP) uit 2016. Echter, aan het eind van dit jaar publiceert het RIVM het vernieuwde NVP 2022. Wij willen u vragen de definitieve versie van het RRP 2023 waar nodig aan te passen op de uitkomsten van het NVP 2022 zodat een actueel en passend risicoprofiel voor de nabije toekomst geborgd is. • Het in concept aangeboden RRP 2023 benoemt relevante en herkenbare ontwikkelingen, waaronder de impact van klimaatverandering en de risico’s van de noodzakelijke energietransitie. Wij willen in de uitwerking van het ‘Beleidsplan 2024 – 2027’ ook aandacht vragen voor het belang c.q. welzijn van flora en fauna, en daarmee niet enkel uit te gaan van het welzijn van mensen. 	Leidt niet tot aanpassingen in het RRP. De wens om het RRP uit te breiden met een digitaal risicoprofiel wordt niet meegenomen omdat het niet de inhoud van het RRP betreft.

		<ul style="list-style-type: none"> • Daarnaast vragen wij in het bijzonder aandacht voor de kwetsbaarheid van het duikteam in gemeente Wijk bij Duurstede. Op dit moment is de crisisbeheersings- en brandweerorganisatie van gemeente Wijk bij Duurstede niet adequaat vanwege een kwetsbaarheid bij duikteam. Wij verzoeken de VRU om de werving van duikers voorwaardelijk te laten zijn bij de werving van manschappen in de kern Wijk bij Duurstede. Wij verzoeken u dringend om hier een duidelijke lijn over op te nemen in het 'VRU Beleidsplan 2024 – 2027'. • Naast de dreiging van fysieke risico's, is er in toenemende mate dreiging van digitale risico's. We zien daarom graag dat het fysieke risicoprofiel zo spoedig mogelijk wordt aangevuld met het digitale risicoprofiel (inclusief dreiging op vitale infrastructuur). • Het in concept aangeboden RRP 2023 geeft aan dat er in steeds meer scenario's een beroep doen op de veiligheidsregio's. Wij waarderen uw waardevolle inspanningen, maar zijn nadrukkelijk voorstander van een stevige netwerksamenwerking waarin de rol van de veiligheidsregio beperkt blijft tot die van 'regisseur' en niet 'uitvoerder'. Lokaal maatwerk en eigenaarschap dient in het te formuleren 'Beleidsplan 2024 – 2027' als uitgangspunt te dienen, waarbij de veiligheidsregio's faciliteren c.q. ondersteunen op basis van een heldere definiëring over de uit te voeren taken. Dit geheel in lijn met een door ons ondersteunde VNG-motie, welke door gemeente Utrechtse Heuvelrug met de steun van 31 gemeenten is ingediend en met 99,7% van de stemmen is aangenomen op de Algemene Ledenvergadering van de VNG (zie bijlage). • We signaleren een voortdurende en toenemende kwetsbaarheid - met name bij kleine gemeenten - vanwege het toegenomen risico op langdurige crises en mobiliteit van medewerkers. 	
24	Woerden	<p>Allereerst waardeert de gemeenteraad de brede opzet van het risicoprofiel. Het profiel biedt een compleet en gedetailleerd overzicht van de risico's waarmee onze regio de komende jaren te maken kan krijgen. De aansluiting op het Nationaal Veiligheidsprofiel draagt daaraan bij. Gelet op de brede opzet van het risicoprofiel en de veelheid aan risico's, geeft de raad u mee goed focus te houden. De raad ziet in uw beleidsplan graag terug welke risico's prioriteit hebben voor de VRU, en welke maatregelen daar tegenover komen te staan. Duurzaamheid is één van de speerpunten van de Woerdense gemeenteraad. In 2030 willen we meer dan de helft van ons energieverbruik duurzaam opwekken. Daarom gaan we met kleinschalige en grootschalige opwek van energie aan de slag. Tevens worden kleinere initiatieven uit de samenleving gestimuleerd. De raad ziet graag dat we op de VRU kunnen rekenen als het gaat om het beheersen van alle aan de energietransitie gerelateerde risico's. Tevens heeft de raad zich als doel gesteld om verder te werken aan een zorgzame samenleving waarin elke inwoner kan meedoen. De raad ziet graag dat ook de VRU zich blijft inzetten voor de veiligheid van de kwetsbaarste inwoners. Zowel voor bewoners van zorginstellingen als zelfstandig wonende verminderd zelfredzamen.</p> <p>De veiligheidsregio's, en daarmee de gemeenten, leveren al bijna drie jaar onafgebroken een grote inzet op diverse landelijke crises. Dat trekt een zware wissel op de capaciteit van veiligheidsregio's en gemeenten. De gemeenteraad waardeert de actieve rol die de VRU hierin speelt. De keerzijde hiervan is dat het risico bestaat dat veiligheidsregio's verworden tot een uitvoeringsinstrument van het Rijk om landelijke crises op te lossen. De gemeenteraad ziet graag dat de VRU hierin, tezamen met de andere veiligheidsregio's, duidelijk stelling neemt. Bij welk type crisis kan van de veiligheidsregio's een kartrekkersrol worden verwacht, en wanneer niet?</p>	Leidt niet tot aanpassingen RRP.
25	Woudenberg	<p>Allereerst willen wij onze waardering uitspreken over het ontwerp regionaal risicoprofiel 2023. Wij hebben met veel interesse het profiel gelezen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ontwerp regionaal risicoprofiel 2023.</i> In het regionaal risicoprofiel 2023 worden alle risico's benoemd. Ook risico's waar de veiligheidsregio's geen directe rol hebben, zoals maatschappelijke onrust en geweld. Ondanks dat het in de lijn is van het Nationaal VeiligheidsProfiel heeft het de voorkeur om deze niet te verder uit te werken in het ontwerp regionaal risicoprofiel 2023, dit om verwachtingen en overlap met rollen van andere partners te voorkomen. In het ontwerp staat het dekkingsplan genoemd, maar staat niet wat hiermee wordt bedoeld. Het voorstel is om bijvoorbeeld in de voetnoot een toelichting op te nemen. • <i>Risicofocusgebieden op de Utrechtse Heuvelrug.</i> Op pagina 35 staat dat de recreatieplas Henschotermeer en de directe omgeving een zwaartepunt zijn. De wegen van en naar dit terrein hebben beperkte capaciteit, waardoor ontruiming tijdens een calamiteit en 	Leidt niet tot aanpassingen RRP. Het RRP is een beschrijvingsdocument van de risico's in het verzorgingsgebied VRU. Daarom is de voorgestelde tekstpassage niet overgenomen omdat het hier een beleidsmatige voortgangsbericht betreft.

		<p>bereikbaarheid voor de hulpdiensten nog enige tijd extra aandacht zullen eisen. Medio 2019 is een projectgroep gestart bestaande uit de gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Woudenberg, de VRU, de provincie Utrecht en de Eenheid Midden-Nederland van de Nationale Politie. De projectgroep heeft als doel om "in gezamenlijkheid de ontvluchtingsmogelijkheden voor het gehele gebied dat wordt gerekend tot het Henschotermeer te optimaliseren op basis van de bestaande situatie en risico's, aanvullende maatregelen te implementeren en relevante scenario's te beoefenen". Door de projectgroep zijn al enkele stappen gezet, namelijk: een bebordingsplan (vluchtroutes), aanpassingen aan de uitrit Doornseweg, calamiteitendoorsteek (CADO) is aangelegd en de planvorming bij de meldkamer is aangepast. Als laatste hebben er ook verkennende gesprekken over de vegetatie plaatsgevonden. Het voorstel is om volgende tekst op te nemen. "In 2019 is een multidisciplinaire projectgroep opgestart om in gezamenlijkheid de ontvluchtingsmogelijkheden voor het gehele gebied dat wordt gerekend tot het Henschotermeer te optimaliseren op basis van de bestaande situatie en risico's, aanvullende maatregelen te implementeren en relevante scenario's te beoefenen. Naar aanleiding daarvan zijn aanpassingen doorgevoerd op het terrein."</p>	
26	Zeist	<p>Allereerst willen wij u complimenteren met het profiel. Wij herkennen ons in de beschreven thema's en risico's. Wij zijn van mening dat het regionale profiel, gebaseerd op het Nationaal Veiligheidsprofiel, een juiste basis vormt voor uw nieuwe beleidsplan.</p> <p>U geeft aan dat wij nu ook wensen ten aanzien van het nieuwe beleidsplan aan u door kunnen geven.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt meer en meer een beroep gedaan op de veiligheidsregio als gevolg van diverse langdurige crisis. Dat is een nieuwe werkelijkheid, waarvan het van belang is dat de VRU nadenkt over wat dit betekent, onder meer in relatie tot haar kerntaken. Zijn er risico's voor de personeelscapaciteit van het basisniveau? • In het risicoprofiel wordt een risico benoemd als het gaat om de capaciteit van de hulpdiensten bij de scenario's overstrooming, natuurbrand en infectieziekten. In relatie tot de aanwezige zorginstellingen in het risicofocusgebied Utrechtse Heuvelrug benoemt de VRU dat een gebiedsgerichte aanpak van belang is om het escalatierisico van een natuurbrand te verkleinen en de impact op de betreffende zorglocatie zo laag mogelijk te houden. Wij pleiten voor voldoende aandacht in het beleidsplan hiervoor. • Wij zien graag voldoende inzet op preventie, met specifieke aandacht voor de steeds groter wordende groep verminderd zelfredzame ouderen die wel zelfstandig wonen. • Hoewel het actueel risicobeeld formeel geen onderdeel uitmaakt van de zienswijzeprocedure. Vragen wij de ten aanzien van het actueel risicobeeld om aandacht te hebben voor locaties waar veel dieren verblijven of samen komen. 	Leidt niet tot aanpassingen RRP.

Reactie op zienswijze waterschappen (coördinatie: Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden):

De waterschappen stemmen in met het ontwerp-regionaal risicoprofiel maar geven nog een aantal tekstuele suggesties en adviezen. Deze zijn hieronder opgenomen. De risico's die voor de waterschappen relevant zijn, zijn in het risicoprofiel goed verwoord en gewogen. Het geeft een goed beeld van de huidige uitdagingen waar wij voor staan.

Pagina	Paragraaf/alinea	Reactie	Verwerking RRP 2023
	Inleiding	Een opmerking in de inleiding dat goede samenwerking en voorbereiding met partners onontbeerlijk is voor goede crisisbeheersing lijkt ons inziens op zijn plek.	Ingevoegd p.3: Goede samenwerking en voorbereiding met onze partners is noodzakelijk voor goede crisisbeheersing. Het RRP bevordert deze samenwerking door een gedeeld beeld te schetsen van de risico's in onze regio.
3	1.1	Van de vier geschetste ontwikkelingen zijn er vooral twee herkenbaar voor de waterschappen. Dat zijn klimaatverandering en digitalisering.	v.k.a.
10	4.1	<ul style="list-style-type: none"> de kans op hoogwater op de rivier neemt toe in de winter, in de zomer neemt de kans op laagwater toe; <i>hoogwater kan echter ook plaatsvinden in het voorjaar/zomer.</i> de kans op droogte in het voorjaar, in de zomer <i>maar ook in het najaar neemt toe.</i> <p>Klimaatverandering raakt waterschappen direct. Het is zichtbaar in het waterbeheer met extremer hoogwater op de rivieren, meer wateroverlast door regen en extremer watertekort. Voor deze ontwikkeling zullen de VRU en waterschappen intensief samen moeten werken.</p>	<p>Tekst ingevoegd als voetnoot 8</p> <p>Tekst ingevoegd</p> <p>Tekst verwerkt in de slotalinea van p. 11.</p>
11	4.1.1	Toelichting opnemen wat extramuralisatie betekent.	Verwijzing toegevoegd naar de betreffende paragraaf.
11	4.1.2.	Extreem zware buien, extreme windstoten of <i>ernstige wateroverlast door weersystemen die blijven hangen</i> , zijn doorgaans lokaal van aard.	
11	4.1.2	Scenario's die bij extreem weer kunnen optreden zijn: <i>wateroverlast, zeer zware storm met als mogelijk gevolg</i> overstroming van de Randmeren.	<p>Tekst gewijzigd in:</p> <p>Scenario's die bij extreem weer kunnen optreden zijn: wateroverlast, zeer zware storm met als gevolg overstroming van de Randmeren, stroomuitval door het omwaaien van elektriciteitsmasten en de combinatie van wind en ijzel (stroomuitval doordat de beijzede draden van het hoogspanningsnet onder het gewicht van het ijs bezwijken).</p>
11/12	4.1.1/4.1.3	Zowel bij hitte als bij droogte is er sprake van mogelijke aantasting van de waterkwaliteit. Zo is er bij een tekort aan water minder doorspoeling mogelijk bij bijvoorbeeld lokale verstorsten/vervuiling.	Aangepast in beide paragrafen.
12	4.1.2	De waterbeheerders versterken de keringen, daarmee wordt tot 2050 geen invloed op de crisisvoorbereiding van de veiligheidsregio verwacht.	Aangepast.

		Deze conclusie kan niet getrokken worden. Er wordt wel degelijk invloed op de crisisvoorbereiding van de veiligheidsregio verwacht. Een dijkdoorbraak is de crisis met de grootste effecten op de regio Utrecht. Daarmee kan je het je niet permitteren je er niet op voor te bereiden. Tot 2050 versterken de waterschappen hun dijken, daarna voldoen alle keringen aan de nieuwe normen. Zolang die versterkingen lopen, is er een verhoogd risico. Voorstel: ondanks dat is het belangrijk om samen met de waterbeheerders voor te bereiden op hoogwatercrises.	
12	4.1.3	Tevens vindt tijdens extreme droogte verzilting in West-Nederland plaats en dient extra zoet water aangevoerd te worden.	
13	4.1.4	De waterbeheerders versterken de keringen, daarmee wordt tot 2050 geen invloed op de crisisvoorbereiding van de veiligheidsregio verwacht. Zie onze opmerking bij paragraaf 4.1.2. (pagina 12).	Aangepast.
18	4.4	Waterschappen zijn een voorbeeld van een publieke organisatie waarbij de effecten van een digitale verstoring tot maatschappelijke ontwrichting kunnen leiden. Denk aan wateroverlast door het uitvallen van poldergemalen of aan waterverontreiniging door het uitvallen van rioolwaterzuiveringen. Bij de bestrijding hiervan is samenwerking tussen de VRU en de waterschappen noodzakelijk.	Toegevoegd in eerste alinea van 4.4.
21	Figuur 9 risicodiagram	Dit risicodiagram is van 2016. Het nieuwe risicodiagram komt pas in een bijlage op bladzijde 43 aan bod. We verwachten het nieuwe risicodiagram in de hoofdtekst en ook in de bestuurlijke samenvatting, helemaal vooraan in het document. Het diagram is immers het overzicht van de relevante risico's, gewogen naar kans en effect. Ons inziens is uitbraak vogelgriep meer waarschijnlijk dan nu beschreven. Vogelgriep is een jaarlijks terugkerende crisis. Verder zien wij maatschappelijke onrust (denk aan de boeren) niet terugkomen in het risicodiagram. Overigens staan de voor de waterschappen relevante risico's naar onze mening wel goed in beide diagrammen. Overstromingen vormen één van de grootste risico's voor de VRU en extreem weer heeft in het nieuwe diagram terecht een plaats gekregen.	Is aangepast in de voortgangsversie. Maar het komt niet voor in de samenvatting. Daar staat alleen de kernboodschap.
22	5.1.3	De tekst over extreem weer is herkenbaar voor de waterschappen. We bevestigen de beschreven scenario's en effecten.	
23	5.3	Bij zware ongevallen is milieuschade (ecologische schade) een veelvoorkomend effect. Die milieuschade ontstaat in de drie milieucompartmenten, lucht, bodem en water. Dat laatste compartiment, water, raakt een kerntaak van de waterschappen, namelijk de zorg voor schoon oppervlaktewater. Samenwerking bij deze risico's tussen de VRU en de waterschappen is dan ook noodzakelijk.	Kan mogelijk worden opgenomen in het crisisplan.
24 / 25	5.4	Hier staat water (keren en beheren waterkwantiteit) wel genoemd bij de verstoring vitale infrastructuur, maar wat dit betekent voor de VRU is niet beschreven. De VRU heeft wel degelijk een rol bij een verstoring van de vitale infrastructuur keren en beheren, omdat die tot overstromingen of wateroverlast kunnen leiden.	Wat dit betekent voor de VRU kan in het Crisisplan komen te staan. Het RRP legt nadruk op de inventarisatie.
26	6.2.3	Of voorzienbare dreigende en/of sluimerende crisis of creeping crisis aanhouden. Niet door elkaar gebruiken.	De twee termen zijn equivalent in dit RRP. Dit maakt het gebruik van deze beide termen door elkaar toelaatbaar.
28/29	6.3.3	De geschetste capaciteitsproblemen bij inzet bij meer langdurige crises, met name bij overstromingen, zijn heel herkenbaar voor de waterschappen. En beroep doen op collega organisaties is bij dergelijke crises niet altijd mogelijk, omdat die vaak door dezelfde crises worden getroffen.	Geen gevolgen voor de tekst van het RRP. Gevolg van schaarste in bij grootschalige crises is een mogelijk onderwerp in het Crisisplan.

29	6.3.3	Gevolg beperkende keuzes bij overstromingen in de ruimtelijke ordening zijn technisch wel mogelijk, zoals het aanleggen van compartimenteringsdijken. Maar deze maatregelen zijn erg kostbaar en ook erg lastig te realiseren.	Leidt niet tot aanpassing van de tekst.
30	6.4	Zelfredzame burgers en een veerkrachtige samenleving zijn belangrijk bij crises als een overstroming. De overheden kunnen niet alles regelen en organiseren voor de inwoners en bedrijven. De waterschappen onderstrepen het belang hiervan.	Leidt niet tot aanpassing van de tekst.
34	7.5	Door extreme droogte kan de hoeveelheid beschikbaar bluswater beperkt zijn. Mogelijk wordt dit risico de komende jaren groter. Op pagina 45 wordt dit onder knelpunt meer omschreven.	Verwijzing opgenomen naar paragraaf 4.1.3 "Het wordt droger".
51	tabel	In de tabel wordt maatschappelijke onrust niet genoemd.	Zie "Ondermijning, inclusief des- en misinformatie". Daar staat "Maatschappelijke onrust" in de tweede kolom. Tekst niet aangepast.